

BUTLLETÍ

ANY V * NÚM. 22 * OCTUBRE 1989

del

CENTRE
PARROQUIAL

ST.
JOAN
D'HORTA

En aquest número:

Secció de Manualitats / 34.

L'Ajuntament també ens dona les gràcies / 35.

Excursions Curs 1989/1990 / 35.

Excursionisme: Viatje al Rosselló / 36.

Passejada per la Garrotxa / 37.

Manualitats: Ja hi tornem a ser... / 38.

Records d'altres temps, per Pere Solé: Capítol XXII - Manel Bel i González / 39.

Raconet dels col·leccionistes / 42.

Les nostres fonts, per Miquel Tormos: Capítol XI / 43.

Entrevistes, per Dora Serra: Antoni Nerín i Lacasa / 44.

Secció MANUALITATS

Policromia (dibuix, pintura i estampació):

- Dimarts, de 5 a 6.30 i de 6.30 a 8 de la tarda.
- (Ceràmica russa): Dimecres, de 6 a 8.

Tall i confecció i brodat:

- Divendres, de 5 a 6.30 de la tarda.

Mitja i ganxet: Dilluns, de 6 a 8 de la tarda.

Maerame: Dijous, de 6 a 8 de la tarda.

Pontes de eixi i frivolate:

- Dimarts i dijous, de 6.30 a 8.

Costura (tots els cursos):

- Dilluns i dimecres, de 6 a 7.30.

Escola d'adults: Dilluns i dimecres, de 6 a 8.

Gimnàstica per a senyores: Dimarts i dijous, de 5 a 6.

Bijuteria: Dijous, de 5 a 7 de la tarda.

Català: Dijous, de 7 a 9.

Dibuix artístic: Divendres, de 6 a 8.

L'Ajuntament també ens dona les gràcies

Ens permetem transcriure la carta que el Regidor-President del Districte Horta-Guinardó, Sr. Albert Battle i Bastardas, ens ha tramès donant-nos el seu agraïment per tot el que fem:

"Un altre any ha acabat la nostra Festa Major d'Horta, un altre cop s'han omplert els nostres carrers de joia i alegria, de música i ball, de jocs d'infants, de competicions esportives, de trobades de germanor, un altre any hem renovat, afermant-les una mica més, les nostres més antigues tradicions que ens donen la nostra raó d'ésser com a poble i com a país. Es en aquest especial moment en que és necessari referenciar als autèntics

homes i dones que ho han fet possible, sense els quals seria impensable la celebració de la "Festa".

"Serveixin aquestes quatre ratlles com a profund agraïment en nom propi i en el de la Institució a la que represento per la teva participació (*la carta va dirigida, concretament, al President del Centre Parroquial d'Horta*) i de l'Entitat que presideixes en la Festa Major d'enguany, pregant facis extensiva aquesta a la resta dels teus associats i molt especialment als membres de la Junta Directiva.

"Aprofito l'avinentesa per fer-te arribar, un cop més, el testimoniatge de la meva consideració i amistat."

53.570 / 53.570 / 53.570 / 53.570 / 53.570 / 53.570

Loteria de Nadal del Centre

53.570 / 53.570 / 53.570 / 53.570 / 53.570 / 53.570

EXCURSIONS CURS 1989-90

Novembre: Sitges

Febrer:

Santes Creus i calçotada a Valls

Març: Girona

Abril: Costa Brava

Maig: Poblet i Prades

Juny:

La Vall d'en Bar, Rupit, l'Esquirol

excursionisme

Viatge al Rosselló

(14 i 15 de maig del 1989)

La primera vila francesa que trepitgem és **Mont Lluís**; muralles i un quarter militar i unes quantes cases. Una vista magnífica del massissos pirinencs ben coberts de neu. Les artistes del pinzell han aprofitat per a fer unes quantes apunts per als futurs quadres que confeccionaran a la volta del viatge.

Cornellà del Conflent. Visitem la primera església romànica de les moltes que ens esperen durant el curt trajecte. Quan tota la colla era dins de l'església ens han tancat la porta amb clau. D'aquí no surt ningú mentre el guia tingui alguna explicació per a donar-nos. El retaule de marbre de carrara amb al·legories a la vida de la Verge valia la pena de la tancada forçosa.

A la tarda, pujada amb jeeps a **Sant Martí del Canigó**. Hem rigut, hem xiplat, hem passat por i hem fet el pallaso per a dissimular-la. El paratge impressionava. Els caminadors ens hem quedat amb ganes de pujar fins al cim del Canigó, però les dues horettes necessàries per a la pujada, i la davallada després, comptem-ne una i mitja, no hi cabien, en les 24 del primer dia de viatge a l'estranger. Ens hem quedat a visitar Sant Martí i hem somniat en la nostra pretèrita grandesa i el gran somni d'aquells Guifré, Tallaferra, Oliba, que desitjaven implantar un gran regne pirenaic.

Per acabar la jornada, una visita precipitada i curta a **Vilafranca del Conflent**, vila medieval que reté tot el sabor dels segles passats, recollit dintre les seves ben conservades muralles.

Pernoctem a **Perpinyà** i fem una passejada per a contemplar el seu Castellet on

oneja sempre la nostra bandera: les quatre barres. Palaus i belles façanes medievals ens parlen de la fastuosa catalanitat que en d'altres temps bastiren aquesta ciutat tan nostra que no veurem mai més recuperada.

Dilluns matí. Sortida direcció a Prada per a visitar **Sant Miquel de Cuixà**. Una visita ben feta, sense presses. Valia la pena! La visita s'ha completat amb l'encontre amb el pare Porcel. Tots aquells que el conegueren en la seva joventut s'han entès i reviscolat revivint el passat.

Amb recança, marxem direcció Coll d'Ares. Abans, però, fem una curta paradeta a **Prats de Molló**. Quin poble més bonic! Monuments, arcades, carrers medievals, plaques commemoratives dels grans fets de la nostra història. El lligam no és sols del passat sinó que continua ferm en el present. La primera celebració del nostre mile-

nari com a nació es feu a la seva plaça. Una gran placa adossada a la façana del seu ajuntament en dóna fe.

Quina llàstima que no es fes realitat el regne somniat pels nostres avantpassats! Uns homes forts, valents, amants de la seva independència intentaren crear un regne que podia ser un nou Paradís. El tractat d'uns reis forans, senyors i amos d'uns països massa grans, instal·lats a les seves capitals, van malmetre el nostre petit reialme marcant unes fronteres absurdes, tractant d'esborrar la nostra parla, d'esmicolar tot possible projecte del tan anhelat país.

Tornem cap a casa amb una mica de tristor de no poder gaudir més sovint de la gran bellesa del Rosselló, que queda darrera una frontera.

Roda-soques

Passejada per la Garrotxa

Alegres com castanyoles, anem tots cap a Banyoles.

El llac sempre tan atractiu. S'hi celebra un campionat de curses de regates. S'acosta el 92 i els atletes es preparen. (Avui és el dissabte 1 de juliol del 1989.)

Porqueres, la bella ermita, a meditar ens invita.

Un parada en una església romànica és sempre un bell gaudi per a l'esperit. Hi ha qui prega per al futur, qui remercia el present i qui admira el passat.

Fem parada a Santa Pau
—un nom que força li escau.

L'aire medieval dels seus carrers, la plaça porxada —d'on sobren els cotxes—, la

porta de la muralla, el pont, el rústec campanar, tot convida al relax, la pau i la tranquil·litat.

La dinada a can Xel semblava tot un tast del Cel.

Diuen que una bona menjada fa més lluïda la passejada. Avui s'ha acomplert la dita. Bon menjar, millor servei i lloc acollidor. Mentre disfrutàvem d'un llarg sobretaula, ha caigut un tamborinada d'aigua, llamps i trons. I nosaltres, tan frescos!

A la Fageda d'en Jordà, tothom hi pensa tornar.

Quina passejada més divertida amb carreteres! Llàstima que plovia. No ens hem mullat sota els toldos, però les pobres eugues han quedat ben xopes i cansades!

Besalú, curta parada per cloure la passejada.

És que som incansables! A les set de la tarda passem per Besalú, i tots a córrer a baixar dels autocars i fer una visita llampec a la vila que es mereix ser contemplada una tarda, una nit i un matí. Nosaltres, amb mitja hora ho volíem abastar tot.

Posem fi a la temporada amb aquesta passejada. Ara tots a descansar i, a l'octubre, a treballar!

Això del treball ho diem pel grup de manulitats, en honor del qual s'ha organitzat aquesta excursió. La junta i els socis del C.P. volen donar una vegada més les gràcies i les felicitacions a la secció de Manulitats que en aquests moments són el far més brillant de la nostra Entitat. Per molts anys! Que no manquin mai els homes i dones de bona voluntat. Ells són portadors de pau.

Roda-soques

Ja hi tornem a ser...

Us va agradar la nostra exposició? Va ser un èxit d'espectadors. Cada tarda de tota la setmana de les festes de Sant Lluís va ser un anar i venir de gent d'Horta que volia contemplar els treballs realitzats al nostre Centre. Una vegada més hem constatat que la millor propaganda no és pas la que rebem a través de cartells, sinó la informació personal i l'entusiasme que s'hi posa. Esperem continuar treballant força i tan bé com sigui possible.

Mentre esperem el moment de tornar a agafar els estris de treball (això ho escrivim a final de juliol), us parlarem una mica de l'estiu,

del mes d'agost en concret, els costums i les tradicions. És un extret del Costumari Català d'en Joan Amades.

"L'agost és considerat el mes de més calor, puix que s'escau en el seu curs el moment culminant de la Canícula. Aquest espai de temps correspon a la durada del moment en què l'estel Sírius, anomenat popularment Ca, surt i es pon a la mateixa hora que el sol. El nom de ca aplicat a Sírius era general entre els vells pobles; d'on, que el terme canícula sigui comú a les llengües romàniques.

"Per l'agost, a sol post, / de seguida és fosc.

"De les dues llunes d'aquest mes, hom creu que l'una és humida i abundant en pluges, i l'altra, eixuta fins al punt que no cau gota.

"L'agost és el temps de les tempestes i les tamborinades:

"Pel mes d'agost, / els temporals a entrada de fosc.

"Vers la darrerria, sobretot, sovintegen les tempestes de llamps i trons i pedregades. El poble explica de diferents maneres l'origen dels llamps i dels trons. La tradició més estesa arreu de casa nostra diu que el

diabre, envejós de la creació de l'home, tan perfecta i reeixida, volgué destruir-lo i posà en joc totes les seves males arts; en veure que no se'n sortia, va fer el tro per espantarlo i esborronar-lo, ja que no el podia fer perdre. Nostre Senyor, davant de la malifeta del dimoni, va crear el llamp per tal de prevenir a l'home del terrabastall que s'acostava i perquè no s'espantés. A Girona, quan trona, diuen que passa la carreta d'En Dalmau. A Llofriu, que els angelets juguen

amb unes bales gegants. A Barcelona, que sant Pere muda de casa. A Sant Quintí de Mediona, que sant Pere toca el timbal. Per la

Catalunya vella és creença general que les bruixes gaudeixen de la facultat de congregar tempestes i pedregades servint-se de diversos procediments.

Us donem una mostra d'oració per a tallar núvols i tempestes:

"Sant Marc, santa Bàrbara i santa Creu anaven per un camí; encontraren un àngel de Déu:

—Àngel de Déu, què fas aquí?

—Ací estic, que vull dormir.

—Àngel de Déu, no ho facis pas,

que vénen tres núvols mats:

un de trons i un de llamps

i un altre de mals espants.

Agafa'ls i lliga'ls

i tira'ls a una vall de llàgrimes

on no se'n canti gall ni gallina

ni siguin vistos de criatura viva.

Qui aquesta oració dirà,

també qui la farà dir,

de tres dies i tres nits

el llamp no el farà patir

ni tampoc no el podrà partir.

Amén.

manualitats

CAPÍTOL XXII

Manel Bel i Gonzàlez

Avui vull recordar la figura d'un amic entranyable, d'un home extraordinari, posseïdor de totes les virtuts: era bon cristià, senzill, honest, afable, afectuós, alegre, comunicatiu, estimador del proïsme, disposat sempre a donar-se als altres... Només puc referir-me a l'inoblidable Manel Bel González, desaparegut prematurament el 5 d'abril de 1959, als cinquanta-tres anys, quasi podem dir que en acte de servei a la vellesa del barri.

En Manel nasqué el 18 d'octubre del 1905 a la Plaça Vella, avui de Santes Creus; d'allí passà al carrer Horta, núm. 48, on el seu pare, l'Isidre Bel, obrí una espardenyeria. L'Isidre Bel era un home d'extraordinària virtut, missa diària a les sis del matí, enamorat dels Lluïsos, humilitat i modèstia inusuals. Va tenir un bon exemple, va tenir un bon mestre en Manel, però aquest va saber-hi afegir una entrega als altres, una alegria innata, una simpatia abassegadora que meravellava els amics que més disfrutàrem de la seva companyia.

La mare d'en Manel, la Maria Assumpta, va morir jove, i el pare contragué nou matrimoni amb l'Encarnació Ravella, qui ens deixà el 1987, als cent cinc anys d'edat.

records d'altres temps

per Pere Solé

En Manel pràcticament no anà a col·legi i començà a treballar en una fàbrica de curtits; anà a Melilla a fer el soldat, i, en tornant, aconseguí feina com a subalterne a la Cambra de la Indústria de Barcelona, on arribà a ser molt ben considerat, i el recordem vestint el seu flamant uniforme de cerimonial; allà tingué ocasió d'augmentar coneixements, si bé conservant sempre el seu parlar extremadament senzill.

Es casà amb la Teresa Fumadó i del seu enllaç nasqueren dos fills, la Maria Assumpta i en Joan, que tingueren destacada actuació en el Grup Folklòric dels anys quaranta i es vestiren de poble a la Passió d'Horta. En Manel havia jugat a frontó i ell i la que seria la seva esposa cantaven a l'orfeó de Mossèn Anton dels anys 21 i 22. Visqueren als números 4 i 35 del carrer Horta, d'on passaren al núm. 9 del carrer Chapí i després al 78 del carrer de Sant Tomàs.

A casa seva fou un estimadíssim pare de família. La seva filla, la Maria Assumpta, es commovia mentre em deia que el seu pare era un home fabulós, que els renyava

somrient, i que en la seva vida només li havia donat un bolet, però molt ben donat i, confessava, molt merescut.

En Manel Bel era una de les persones més actives i populars del barri. Feligrès addicte, soci entusiasta del Centre, sempre era el primer a oferir-se per tot allò que se'l pogués necessitar o se li volgués manar. D'ell més que de ningú es podia dir que era "un home de bona fe"; el recordem tenint cura extremada en les manifestacions religioses, on hi hagués moviment de masses; ell, sense vara, perquè no li feia cap falta, organitzava les fileres dels acompanyants del Via Crucis el Divendres Sant, o la processó que es formava en direcció al cementiri el dia de Tots Sants, per a pregar pels nostres difunts.

Fou un gran animador de les audicions de sardanes, a les quals també dedicà el seu esforç; recordem aquell crit seu d'AIREEE!., amb què engrescava els sardanistes en els moments de saltironeig més eufòric.

En Bel s'incorporaria al Centre el 1920, portant una maleta carregadíssima de feina i bona voluntat. No, en Manel no ocupà mai cap càrrec a la junta del Centre. Un sol cop se'l pogué enredar perquè es fes càrrec de la Vocalia del Cafè, però per un breu període. En Manel no volia càrrecs, però en Manel no parava, no parava mai, sempre al servei d'on feia falta, al Centre, a la Parròquia, o al barri.

En Manel Bel havia fet de traïmoista, però mai no havia actuat a l'escenari, davant del públic. Però... com disfrutava els dies de gran aglo-

meració a la sala d'espectacles, especialment en Passió i Pastorets! Ell tenia cura d'anar col·locant gent als llocs més inverossímils, però, com que ho feia amb aquella alegria i aquella simpatia, tothom ho acceptava resignadament. Recordaré, com a anècdota, que en una de les primeres representacions del primer any de la Passió, la senyoreta Javaloy, que feia de Magdalena, emmalaltí sobtadament, i el bon Manel s'encarregà d'anunciar-ho a l'inici de la representació, amb aquella senzillesa tan seva: "*Respectable públic: la senyoreta Pacita Javaloy, que fa la Magdalena, s'ha posat malalta; la **suprimeix** la Tresa Nerín.*" I la senyoreta Javaloy va quedar "suprimida".

En Manel era imprescindible a l'hora de fer els dinars de germanor que anyalment s'organitzaren a la Font de Can Sardà (Cerdà), des del 1943 al 48, com a obsequi als qui actuaven en les diferents seccions del Centre, dinars als quals ell assistí sempre amb tota la família. En la foto que il·lustra aquesta pàgina el podem veure en plena activitat. Estigué també en alguns dels campings que anyalment organitzava la joventut en la dècada dels quaranta. Ell era el més gran de la colla, però a fe que ho dissimulava molt bé.

Però allò que un servidor recorda amb més simpatia de tan enyorat amic són aquelles estupendes tertúlies que un grup de socis teníem tots els matins dels diumenges en el cafè dels Lluïsos; en plena tertúlia entrava en Manel amb el seu típic crit d'alegria; si la conversa era pessimista donava un tomb de 180 graus i es tornava optimista, perquè amb en Bel havia entrat l'alegria i el bon humor, i al seu costat no hi havia tristor. En Manel era molt criaturer, enamorat de la quitxalla, i recordo que en una d'aquelles tertúlies en

què es parlava d'infants, en Manel, els dos fills encara solters, amb el seu parlar senzill, digué: "*Si jo un dia fos avi, seria boig.*" Boig d'alegria, volia dir. I els néts arribaren, però massa tard, ja que ell no els conegué. La primeta néta, la Maria Assumpta, veié la llum el 5 d'abril del 61, exactament dos anys, dia per dia, de la seva mort.

I ens situarem en aquell dia 5 d'abril del 1959 en què el barri organitzava el VIII Homenatge a la Vellesa. La Missa a la Parròquia i, seguidament, l'acte d'homenatge, que aquell any tocava celebrar a l'Ateneu. Encara que en Manel sabia des de feia tres mesos que el seu cor no rutllava prou bé, no volgué deixar d'acudir a la cita dels vells del barri,

tal com feia tots els anys. Ja a primera hora havia assistit a la missa de les set, per tal de tenir més temps lliure per dedicar-lo als vells. Es desvisqué per ells, com sempre, donant-los el braç, ajudant-los a pujar i baixar les escales, sense parar, sempre, encara que fadigat, amb el somriure als llavis i la simpatia arreu... I en arribant a casa digué que no es trobava gaire bé, sense donar-li importància per no esverar la família... Però a les set de la tarda, l'esgarriosa notícia: en Manel Bel era mort! Caigut en acte de servei, d'aquells serveis que el bon Déu tant sap apreciar i que, ben segur, li obririen les portes del Cel de bat a bat.

Uns dies després, en Joan Martínez i un servidor visitarem el nostre enyorat consiliari mossèn Josep Tintó, a la rectoria de Caldes de Montbui, i, en assabentar-se de la trista nova, sorprès i dolorit, li sortí l'exclamació: "El vostre Bel????!"... Sí, el nostre Bel. Perquè en Manel era ben nostre, era una mica de tots, i la seva absència es deixà sentir durant molt temps a casa nostra.

Pere Solé i Sans

RACONET DELS COL·LECCIONISTES

Un videomaniàtic dualista

¿Hi ha algun lector d'aquest Butlletí que sigui afeccionat a col·leccionar —en videocassettes Beta— pel·lícules en versió original, i que, fa més d'un any, enregistrés **One Hour With You** i **Monte Carlo**, d'Ernst Lubitsch?

¿Hi ha algun lector que tingui enregistrats —en videocassettes VHS i en sistema dual— els tres telefilms de la mini-sèrie **Perry Mason** que ens van oferir pel dit sistema dual?

En cas afirmatiu, si aquest lector em volgués telefonar, un vespre, podriem tenir un petit intercanvi... d'impressions. Moltes gràcies. Em dic Manel Gausachs i el meu número de telèfon és el 420 62 91.

Un videomaniàtic dualista

Un lector empedreït

¿Hi ha algun lector d'aquest Butlletí que sigui gallec i que "col·leccioni" llibres en la seva llengua materna?

Jo no en sóc, de gallec, però a la meua modesta biblioteca hi ha unes vint-i-cinc obres en la llengua de Rosalia de Castro i Alvaro Cunqueiro, de les quals me n'he llegit, de dalt a baix, ben bé vint-i-dues. Darrerament he adquirit "Sempre en Galiza", de Castelao, i "Una ducia de gallegos" d'un escriptor jove el nom del qual ara em fuig de la memòria. I d'un moment a l'altre, penso tornar a deixar-me caure per la Llibreria Sargadelos per adquirir-hi "Mitteleuropa", de Vicente Risco.

Per tant, no cal dir com m'agradaria conèixer algun gallec que parli i llegeixi —i escrigui— la seva llengua... i que tingui llibres en l'idioma meu, com canta, o cantava, Maria Manoela.

Em dic Manuel Gausachs i se'm pot telefonar, els vespres, al 420 62 91 d'Horta.

Un lector empedreït

les nostres fonts

per Miquel Tormos

Capítol XI

Reprement el camí des de Can Catà, fem via.

Davant nostre, la carena de Collserola, a l'esquerra l'ermita de Sant Iscle i la masia de Can Fermí. Entre l'ermita i la masia, l'antic camí que menava a Montcada.

Avui dia tots aquests camins han quedat, uns tapats per la brolla i altres desvirtuats per uns de nous que duen a les carreteres comarcals.

Aquests camins de terra polsosa a l'estiu, eren lligams entre masies que menaven a zones més poblades o bé a ciutat. Vials per on duïen el producte del treball de tota una família a vendre'l o fer intercanvis d'allò que eren mancats.

Caminant en direcció Est, i passant el torrent del Cargol, sota la Torre de les Bones Hores, existia la Font Verdaguera, una mina que l'Associació de Caçadors de Sant Andreu arranjà, fent una magnífica font. Avui és una runa morta, continuació del cementiri de Cerdanyola.

Continuem caminant cap a l'Est. A la nostra esquerra, el Nord, on s'aixecava l'orgullós Turó de Montcada, propietat del baró de Mont-

cada. Al cim del turó el castell des del qual, a vista d'àliga, es dominava d'una llambregada totes les terres de la seva propietat; bastió gairebé inexpugnable envers la situació de privilegi que gaudia.

En aquell temps (l'Edat Mitjana), l'aprofitament de les aigües, tant del riu Ripoll, com del riu Betulo (Besós), eren temes de contínues desavinences entre els barons feudals de Santa Coloma, Montcada, Ramon Berenguer IV i el baró de Pinós. Tots ells volien fruir de les aigües canalitzades del Rec Comtal, sentint-se alhora tots propietaris del preuat líquid, per passar l'aigua just al límit

de les seves propietats.

Les normes imposades per Ramon Berenguer IV, comte de Barcelona, varen marcar una treva a les picabaralles d'aquells nobles cavallers.

Sota les runes del castell, s'hi trobaren vestigis d'un poblat ibèric.

Segons Carreras i Candí, el nom de "Montcada" vol dir "Muntanya de les aigües". D'altra banda, Corominas diu que "Montcada" significa "Muntanya de les cades". (Una cada és un arbust de fruit rodó i vermellós, semblant al ginebró, del qual se'n fa la ginebra.)

Podem dir que la muntanya o turó de Montcada se l'ha menjat la pedrera de l'empresa Asland Catalunya i del Mediterrani, convertint un tros de la nostra història en ciment.

Miquel Tormos i Rami

Antoni Nerin i Lacasa

Nat el 29 de maig de 1925, Antoni Nerin i Lacasa és actualment el soci número 17 del C.P. d'Horta.

La nissaga Nerin-Toboso és extensa i té fortes arrels als Lluïsos d'Horta. En Toni i la Mercè, la seva dona, han passat centenars d'hores en aquest Centre.

—*Ets fill d'Horta?*

—No. No ho sóc. Vaig néixer al carrer de València, encara que la meua infantesa i part de la joventut la vaig viure al carrer de Trafalgar. Els pares canviaren diverses vegades de residència. En aquelles llunyanes èpoques era molt fàcil trobar pisos per llogar. Als pares els agradava visitar-los i assabentar-se dels preus. Per a ells era una distracció "anar de pisos", el mateix com d'altres van "de compres". Suposo que aquesta afició era la causa que sovint ens mudéssim de casa. Això passava abans de la guerra. Després tot canvià.

—*Tens algun germà?*

—I tant! Som vuit germans. Jo sóc el segon fill. Només la germana petita nasqué a Horta.

—*Viure la guerra al centre de la ciutat degué ser angosant.*

—Ja ho pots ben creure! Havíem suportat molt bombardejos i molta por. Prop de casa hi havia unes fabriquetes que segurament eren d'interès bèl·lic perquè foren bombardejades sovint. La Hidroelèctrica, a l'estació del Nord-Vilanova, també era

centre d'atracció per als avions. Nosaltres quedàvem dintre del radi d'acció. Varen desaparèixer moltes cases destruïdes per les bombes.

—*¿Sobresurt algun record d'aquells tristos dies?*

—El primer bombardeig per mar. El vaixell "Canarias" llançà fortes canonades contra la ciutat. L'objectiu del bombardeig era la fàbrica Elizalde ubicada al passeig de Sant Joan, entre Rosselló i Còrsega. Van tocar la fàbrica i moltes cases del voltant. L'endemà, centenars de persones, entre elles els meus germans i jo, anàrem a contemplar les destrosses que havia causat el bombardeig.

—*Fatídica guerra! En portem una forta*

empremta tots els qui la vàrem viure! Parla'ns una mica més de la teua infantesa, lluny de la guerra.

—Vaig ser batejat a la Catedral. El meu contacte amb l'Església, la meua formació, la vaig fer a la parròquia de Sant Pere de les Puel·les. Hi havia el Centre Parroquial i jo hi vaig assistir des de ben petit. Quan vaig tenir l'edat suficient, em van admetre d'escolà. Recordo les cerimònies solemnes que es feien el mes de juny dedicades al Sagrat Cor de Jesús. Jo estava orgullós de poder fer guàrdia davant del Santíssim aguantant un ciri que feia més embalum que no la meua menuda personeta.

—*¿Vares fer la primera comunió a Sant Pere?*

—La vaig fer a Montserrat.

—*En vares ser escolà?*

—Durant una petita temporada. Per-

entrevistes

per Dora Serra

tanyo a l'associació d'antics escolans. Encara ens reunim dues vegades l'any. Però jo pertanyo al grup d'Escolans Muts.

—Aclara'm una mica tot això.

—A l'edat de set anys, els aspirants feien l'entrada oficial a l'Escolania. Hi restaven fins als tretze-catorze anys, acabats els sis cursos de batxillerat, que en deien abans. Apart dels escolans oficials, acceptaven nois per a preparar-los per a la Primera Comunió, que feien vida monàstica com els altres però només conviuen tres o quatre setmanes a l'Escolania. Ara bé, les cerimònies d'acolliment eren les mateixes per a tots els candidats.

—En què consistien aquestes cerimònies?

—Es reunia tota l'Escolania dalt el Cambril. Els pares dels candidat presentaven llur fill al Prefecte. Hi havia tota una sèrie d'oracions acompanyades de gestos simbòlics, i al final es feia la "vestició". Al candidat li era imposada la sotana, el cinzell i el ruquet, aquella bonica túnica blanca, sense mànegues, que encara avui llueixen els escolans.

—¿Quins requisits són necessaris per a ésser admès d'escolà?

—Un de sol: tenir veu per a poder cantar. Fan vida escolar normal, vull dir que estudiaven les mateixes assignatures que qual-sevol infant. L'extra és la música. Tots n'han d'aprendre. Avui dia ja n'han de tenir coneixement abans de presentar-se com a candidats. Tots estudiaven piano i un altre instrument, el que ells desitgin. I tots han de cantar, naturalment!

—Deixem Montserrat i anem cap a Horta?

—Just acabada la guerra, els pares cercaren una caseta lluny del centre de la ciutat —havien passat massa por i angúnies durant aquells fatídics tres anys!—. Trobaren una torreta amb jardí al passeig Universal, s'avingueren amb els tractes i ja

ens teniu a tota la família cap a Horta.

—¿Quan t'incorpores al Centre Parroquial?

—De primer, em vaig presentar a la Parròquia i vaig parlar amb Mn. Josep Codinach, oferint-me per ajudar en el que fos i conviure amb gent de la meua edat i el meu tarannà. El mossèn em presentà al grup de joves i vaig anar a raure als Lluïsos. Suposo que em devia fer soci a les poques setmanes de passejar-me per allí.

—¿I, dins dels Lluïsos, tires cap a l'escenari i el teatre?

—Sí. No falla. Recordo que els primers Pastorets que es varen representar, no sé si el mateix 1939 —en castellà—, jo vaig estar sempre entre bastidors. M'agradava més ser espectador des de dalt de l'escenari que no pas des de la sala.

—*Que no feies comèdia tu?*

—Em sembla que només vaig arribar a sortir dues o tres vegades en algun paperet. Jo no tinc pasta d'actor. Preferia ajudar i ho vaig fer des del primer dia: ara porta un llum..., ara retira aquella cadira..., guarneix la taula..., puja i baixa el teló...

—*I et convertires en el transport oficial del teatre.*

—Així és. Quan començaren les representacions de La Passió, em donaren el títol d'ajudant de direcció. Recordo que els escenògrafs eren l'ignasi Mercader i en Francesc Casademont que, per cert, havien pintat bastants dels decorats que encara corren per l'escenari.

—*¿En què consistia el treball d'escenografia?*

—Doncs en posar a punt l'ambientació de l'escena. Escollir els decorats, els llums, la música...

—*De la música, ¿no se n'ocupava en Martinet Torné?*

—Ell en fou el continuador. Tocava el piano i composava. Recordo les seves intervencions musicals en *Aben Humeia*, en *La xinel·la preciosa*, d'en Folch i Torres... Fins i tot va escriure algunes "òperes bufes"... com "Carne a la graella".

—*Quins records més bonics! A part del teatre, tu vares fer moltes més coses. Càrrecs de Junta?*

—Vaig ser una sèrie d'anys comptador. M'havia trobat moltes vegades amb en Josep Magrans, que per aquells temps era el tresorer.

—*Altres activitats?*

—Vaig cantar a l'orfeó des que es fundà fins que es disolgué. Cantava en les veus de tenor. També em vaig ocupar de la biblioteca.

—*Com funcionava?*

—Teníem un fitxer amb el nom de tots els llibres —n'hi havia més de 25 o 30, no't creguis!—. Els diumenges al matí —eren llargs els diumenges! Anàvem a missa de

nou i fins l'hora de dinar sobrava temps— m'estava a la biblioteca de dotze a una, esperant els possibles clients. Per deu cèntims il·logàvem un llibre que havien de tornar el diumenge següent. De vegades no el tornaven. El reclamàvem; ens enfadàvem; el llibre es perdia... S'acabà la secció de biblioteca per desaparició de les existències. Hi ha un adagi que diu: "Llibres i paraigües, no se'n tornen gaires". S'acompli la sentència.

—*Quant a la teva formació espiritual, que me'n dius?*

—Era d'Acció Catòlica, de l'Adoració Nocturna i del petit cor de cant gregorià, que havia organitzat l'amic Capdevila.

—*¿Què feieu el grup d'adoració nocturna?*

—Una nit al mes fèiem vetlla davant del Santíssim, de les deu del vespre fins a les quatre de la matinada, que venia mossèn Ramon Pocallet a celebrar la santa missa.

—*¿I no us adormieu, tantes hores davant de l'altar?*

—Fèiem torns de tres quarts d'hora i després dormíem. Dalt del cor, en una habitació que hi ha a la dreta, fins i tot ens varen posar uns catres per a poder descansar.

—*Jo sé que una de les feines teves més remarcables fou el treballar en la redacció dels actuals estatuts del Centre.*

—Sí. Els vàrem confeccionar en Ferran Solé i jo.

—*¿Com és que vàreu prendre aquest determini?*

—Calia fer uns nous estatuts, després de cent anys d'existència dels antics —això passava els anys 65-70—. Hi havia tràmits oficials que calia posar en ordre. En Ferran tragué, no sé d'on, uns antics estatuts que s'aguantaven amb agulles. Ens els llegírem i ens posàrem a la tasca. "De què parlarem?", fou el primer que ens preguntàrem. De mica en mica, i després de moltes nits de reunir-nos, quedàren confeccionats. Els presentàrem a la Junta pri-

mer i després a l'Assemblea de Socis i foren acceptats. No ens canviaren ni una coma!

—*Quan una persona es fa soci del Centre, ¿no se li harien d'entregar aquests estatuts, perquè conegués els seus drets i deures?*

—És la cosa més natural i correcta.

—*Ara s'han de revisar i segurament canviaran molts del conceptes d'aquests estatuts. ¿Estaries disposat a tornar a treballar en la nova redacció?*

—Sí. Podeu comptar amb mi. Sols demano que les persones que formin equip amb mi tinguin algun coneixement en la matèria i que aquest equip sigui reduït: dos o tres elements. Com més pocs, millor es treballa. Jo he fet d'assessor fiscal i laboral i redactat molts estatuts per a societats anònimes. Parlo, per tant, amb coneixement de causa.

—*Ho tindrem en compte. El fet que no et veiem massa sovint pel Centre, es deu a la teva feina?*

—La feina, n'és un motiu principal. De tota manera, vull remarcar que jo, és a dir, nosaltres, assistim als Lluïsos sempre que hi ha teatre i sempre que es fan celebracions extres com ara la Festa Major, Sant Lluís i Nadal. Que consti que no fallem! Tot i que la feina m'obliga a renunciar a moltes de les activitats parroquials, he estat una llarga temporada essent de la comissió econòmica del Consell Pastoral.

—*On treballas i què fas?*

—Trebalo en una editorial —Ediciones Grijalbo— i sóc cap de comptabilitat. Aquesta editorial té agències per tot Amèrica. M'he vist obligat a viatjar moltes vegades per a solventar problemes financers i econòmics. Per aquesta causa he pogut fer de turista i visitar Amèrica des de Nova York fins a Santiago de Xile. Em sembla que sóc el soci dels Lluïsos que més vegades ha traspassat l'Atlàntic. Ja porto comptabilitzats vint viatges!

—*Deu n'hi dol! Em sembla que un dia te'n farem fer una conferència, dels teus viatges. O potser ens podries escriure un*

petit article a cada butlletí. Això cal explotar-ho!

—No en sortirien molts articles. Però, vaja, quatre o cinc potser sí, perquè, certament, hi ha coses curioses per a contar. Ara bé, no sempre he fet de turista. Hi ha viatges que només he vist les quatre parets d'una oficina on m'he passat moltes hores! De totes maneres, accepto la proposta d'escriure algun article per a contar curiositats.

—*En Toni ens està demostrant que és un soci com cal. Sempre a punt! Gràcies, Toni. Tornant a la càrrega: sé que alguns dels teus fills treballa en l'actual grup de teatre del Centre. Potser per aquesta raó has seguit amb més interès el funcionament d'aquest grup. Què te'n sembla?*

—Hi ha un petit nucli molt constant i força atrevit. Jo diria que els falta el recolzament i l'escalf dels socis. De vegades no vénen a veure'ls ni els pares d'alguns d'ells. Això fa pena perquè s'hi esforcen molt i aguanten encesa la flama simbòlica. El que passa és que en aquests moments la flama tintineja.

—*¿Què diries als socis del Centre?*

—És llàstima que, en les festes i esdeveniments destacats de la vida dels Lluïsos, hi manqui la presència del soci, sobretot del soci antic.

—*A part del soci, ¿què hi trobes a faltar, al Centre?*

—Esperit catòlic. Falta l'ideal sobrenatural. I, sobretot, hi falta un Consiliari que, en definitiva, és qui ha de desvetllar aquests ideals. Era el Consiliari el qui ens arrossegava a centenars en la nostra joventut. Recordo, amb afecte i admiració, Mn. Josep Codinach, i l'estimadíssim Mn. Tintó, Mn. Pere Codina, els germans Mns. Tena...

—*No ens podem pas quedar plorant per un passat. Lluitarem perquè ens aglutini i ens segueixi ajudant l'aire suau d'Un de més de amunt: l'Esperit Sant!*

Dora Serra

NOIS I NOIES NENS I NENES

APRENEU DANSA CATALANA

INSCRIPCIÓ OBERTA

CURS 1989-1990

De 3 a 6 anys / Dimarts i dijous:

De 18.30 a 19.30 hores.

De 6 a 11 anys / Dilluns i dimecres:

De 19 a 20 hores.

De 12 a 14 anys / Dilluns i divendres:

De 20 a 22 hores.

A partir de 15 anys / Dilluns i divendres:

De 22 a 24 hores.

Grup de pares / Dimecres:

De 22 a 23.30 hores.

Us esperem!